

København og andre danske byer kæmper med, at afstrømning fra tag- og vejvand kan forurene vandområder, så de ikke kan leve op til kravene om god økologisk og kemisk tilstand.

Foto: Bigstock

Nye regler om rensning af regnvand er nødvendige

Praksis inden for rensning af tag- og vejvand er meget forskellig, og det er med til at forsinke nødvendige klima- og miljøprojekter, påpeger forsker og branchefolk. Miljøstyrelsen lover, at der er en strategi på vej, med bl.a. nye, forbedrede retningslinjer.

Michael Rothenborg

4. feb 2020 06:22

De danske kloaksystemer er underdimensionerede til de kommende års stigende nedbør, og derfor skal rigtig meget regnvand afkobles fra kloakken i de kommende årtier.

Men man kan ikke bare lede regnvandet ud i søer og hav, især i de større bykommuner indeholder det kemiske stoffer fra bl.a. veje og tage. Det skal renses for ikke at skade vandmiljøet.

Problemet er dog, at der ikke er klare regler for, hvordan og hvor meget det skal renses. Et projekt på DTU Miljø konkluderer således, at der er behov for nye regler om regnvand – og projektlederen bag anbefaler også, at man ændrer organiseringen på området.

»Kommunerne ved ikke, hvilke standarder de skal leve op til i forhold til vandets indhold af kemiske stoffer, der kan være skadelige for natur og mennesker. Det afføder en meget forskellig praksis, og regnvandet udledes ofte direkte til søer og åer uden at være blevet rensset først,« fortæller Katrine Nielsen, PhD og innovationsspecialist på DTU Miljø.

»Der mangler konkrete retningslinjer for, hvordan regnbetinget udledning skal håndteres, og der er behov for et fælles forum, hvor dette kan diskuteres,« konkluderer hun.

Ikke styr på kemien i vandmiljøet

Vejvand fra byområder kan være forurenede med bl.a. organiske stoffer, tungmetaller, mikroplast og oliestoffer, mens tagvand ofte giver udfordringer, fordi det kan indeholde rester af zink fra tagene, der er langt over grænseværdierne.

[DTU-projektet 'Krav til rensning af regnbetinget udledning i Danmark og EU'](#) indbefattede bl.a. sammenligning af, hvordan regnvand blev håndteret i forskellige EU-lande. Resultatet viste, at der er problemer over alt: Vandrammedirektivets mål om 'god kemisk tilstand' er langt fra nået, og i Danmark er især målsætningen om at kortlægge den kemiske status meget bagud – som [WaterTech også tidligere har beskrevet](#).

[Miljøstyrelsen har iværksat diverse tiltag](#) for at øge muligheden for både at vurdere og forbedre den kemiske tilstand i vandmiljøet. Men der er stadig et stort behov for flere retningslinjer og mere overvågning, mener også Karen Søgaard Christiansen, miljøkemiker og ph.d. fra [Niras, der står med udfordringerne med bl.a. sårbarhedsanalyser i det daglige](#).

»Det er et rigtig stort arbejde at vurdere, om f.eks. et projekt med afkobling af regnvand kan udføres eller ikke, når den kemiske tilstand er ukendt for størstedelen af vores vandområder,« påpeger Karen Søgaard Christiansen.

Holland og Tyskland er længere fremme

I DTU-projektet så Katrine Nielsen mange sager, hvor ansvaret og tilladelsen til regnbetinget udledning var havnet hos den enkelte kommunale sagsbehandler, uden at der ligger nogen retningslinjer for, hvordan de skal håndtere disse sager.

»Det vil sige, at det bliver en personvurdering fra sag til sag,« siger hun.

Katrine Nielsen sammenlignede i projektet især Danmark med Holland og Tyskland Og selv om også de lande mangler konkrete krav og retningslinjer til regnbetinget udledning, er de dog alligevel længere fremme i håndteringen af problematikken.

Det lavtliggende Holland har lang tradition for at tænke vandkredsløbet ind på alle niveauer af samfundet. Man har samlet alle aspekter i Ministeriet for Infrastructure and Water Management og har længe haft såkaldte District water boards til at håndtere lokale spørgsmål.

Tyskland har også oprettet en Joint Water Commission (Länderarbeitsgemeinschaft Wasser, LAWA).

»Det har medført at man har et samlet sted, forankret under staten til at sikre sig at arbejdet om vandrammedirektivet holdes samlet. Hertil kommer, at de tyske producenter har retningslinjer for, hvad deres vandteknologier skal leve op til. Det er en af årsagerne til, at Tyskland er længere fremme, og det burde klart indføres i Danmark også,« siger Katrine Nielsen.

Efterlyser bedre, klarere retningslinjer

Branchefolk mener, at det først og fremmest er bedre, klarere retningslinjer, som kan løse problemet.

I Danva siger seniorkonsulent Niels Vinderslev Bjerregaard, at der er behov for, at en central myndighed opsamler den eksisterende dokumentationen for indholdet af stoffer i vandet fra vej- og tagvand - samt hvor effektiv rensningen af disse stoffer er i de bassiner, der typisk anvendes i dag.

»Ud fra erfaringsopsamlingen kan det komme på tale at lave nye og bedre retningslinjer, så rensningen tager højde for de aktuelle stoffer, regnvandet indeholder - og hensyn til den konkrete recipient, der udledes til« siger han.

Direktør Jørn Jespersen fra Dansk Miljøteknologi er enig.

»Vi står desværre med en delvist fastlåst situation, hvor det er nødvendigt at afkoble regnvand af hensyn til både klimasikring og for at begrænse kloakoverløb - men hvor det på grund af EU's skrappe krav til vandmiljøet i åer, søer og marine områder ikke kan gøres uden bedre rensning,« opsummerer han.

»Det er mit indtryk, at mange kommuner og vandselskaber - og også vores medlemmer - står og tripper, men ikke rigtig kan komme videre. For der er ikke nogen grænseværdier for de stoffer, der ledes ud og heller ikke nogen klare retningslinjer for, hvordan det skal vurderes i forhold til de forskellige recipients sårbarhed. Det er det, de centrale miljømyndigheder nu bør lave.«

Jørn Jespersen medgiver, at det ikke er nogen nem afvejning, Miljøstyrelsen skal lave.

»Hvis man fokuserer for meget på at løse klima- og kloakoverløb-problemet, får man ikke løst vandmiljøproblemet – og vice versa. Der er ikke nogen ren win-win løsning, men det er nødvendigt at lave en balanceret, pragmatisk retningslinjer, for ellers går det i stå,« siger han.

Strategi og nye retningslinjer på vej

I Miljøstyrelsen fremhæver kontorchef Jane Hansen, at Miljøstyrelsen »allerede har iværksat mange tiltag og projekter vedr. miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) i vandmiljøet«, herunder yderligere overvågning i flere vandløb og udvikling af flere miljøkvalitetskriterier.

»Viden herfra vil sikre mere robuste tilstandsvurderinger i vandområderne. Der er endvidere forskellige kildeopsporingsprojekter i gang i for at sikre, at der sættes ind over for de mest relevante kilder,« skriver Jane Hansen i en mail.

Hun henviser til, at miljøministeren har bebudet, at der i 2020 vil blive fremlagt en MFS-strategi.

»Og reguleringen på området, herunder på spildevandsdelen, vil bl.a. være i fokus med henblik på muligheden for at dæmme op for MFS-udledning til overfladevand. Konkret forventes der bl.a. en større gennemgang af eksisterende vejledninger på områder med det formål at forbedre det eksisterende administrationsgrundlag for kommuner mm.«

Jane Hansen tilføjer, at styrelsen desuden har opfordret til dialog for at afdække muligheden for at understøtte anvendelse og udvikling af nye teknologier til MFS-rensning.

Læs om Københavns store problemer med især tagvand her.